

HASŁO ŁÓDZKIE

REDAKCJA i ADMINISTRACJA, Łódź, Piotrkowska Nr. 15
Telefony: Redakcja 1-81-06, Administracja 1-63-66

CENA 25 GROSZY

Redaktor naczelny przyjmuje codziennie od godz. 6-7 wieczorem
Sekretariat czynny od godz. 12-1 w poł. i od 6-7 wiecz.

O BUDŻECIE I B. POSŁACH

**COROCZNE KŁOPOTY Z BUDŻETEM. TRZY OBCIĄŻENIA:
PODWYŻKA GAZ, POMOC DLA ROLNICTWA I WALKA Z BEZROBOCIEM**

Tegoroczny budżet będzie bezdeficytowy

Bezskuteczne starania b. posłów o zajęcie poprzednich posad

Nowy wywiad z Marsz. Piłsudskim

—oO—

Dwie konieczne zmiany

Ten system przedłużania prac sejmowych nad budżetem najczęściej zmusza ludzi rozsądnych do pracy na chybiłku do pracy banalnej, tak aby, że tak powiem, naprawić budżet dopiero przy jego wykonaniu. Co do mnie to od razu wprowadziłem dla Rządu mus podawania budżetu dopiero w samym końcu października — t. zn. przedłużyłem możliwość robienia

budżetu o jeden miesiąc. Wprowadziłem również drugi zwyczaj: wykorzystywania praw Prezydenta do debaty sejmowej nad budżetem jeszcze o jeden miesiąc, tak, aby budżet wyglądał przyzwoicie, niż może wyglądać wtedy, gdy przewidywanie dochodów opierać się musi jedynie na jakimś „zgaduj zgadula”

Dziwoląg biurokratyczny

Jeżeli zaś dodać do tego biurokratyczny system w stosunku do budżetu, jaki dzięki temu powstaje — to powiem Panu dziwoląg istniejący u nas, jako zwyczaj: że zaraz po uchwaleniu budżetu bez przeżycia nawet dwóch tygodni doświadczenia, zaczyna się praca nad nowym budżetem. Przyczem zaczyna się już nie od dochodów, ale od wydatków, które w tym wypadku sięgają 4-6 miliardów i cały rok trwa praca nad obciążaniem budżetów wydatkowych. System ten, tak śmieszny sam w sobie, przeczy właśnie głównej zasadzie, że budżet mu-

si być ułożony według dochodów, a nie według wydatków. Praca nad przelamaniem tych śmiesznych i nonsensownych zwyczajów i obyczajów, wyrosłych na tle naszego chorego parlamentaryzmu, nie jest, proszę Pana, łatwą rzeczą. Raz kiedyś — pamięta Pan — udało mi się ją przełamać do pewnego stopnia, robiłem to jednak na gwałt i w pośpiechu. Teraz zaś pracuję nad tem con amore, choć nie mam znowu tych dodatnich stron, jakie były w owe czasy, gdyśmy już wyzyskiwali pożyczkę, która była w obiegu.

Budżet tegoroczny

— Czy natomiast nie będzie w tym roku ulgą to, że nowy Sejm zbierze się dopiero w grudniu?

— Oczywiście — dotychczasowy okres budżetowania przedłuża się tym razem o cały miesiąc. Natomiast wielkim utrudnieniem dla zakończenia budżetu jest czas dość ciężki gospodarczo, w którym mamy do czynienia i który całkiem

nie jest podobny do tego okresu, kiedyśmy mieli w rozporządzeniu wielkie sumy pochodzące z pożyczki. Powiem Panu od razu, że rok budżetowy niechybnie zamkniemy bez deficytu. Ale osiągnąć to można jedynie dzięki bardzo uciążliwej pracy nad osiągnięciem celu: bezdeficytowego budżetu.

Trzy obciążenia

Przy wszelkich analizach naszego budżetu tegorocznego, które dotąd uczyniłem przy pomocy Pana Ministra Skarbu, dochodzę zawsze do tego samego wyniku: że nad naszym tegorocznym budżetem, jak zgora ciężą trzy specjalne obciążenia. Pierwsze obciążenie, proszę Pana, polega na niezwyklej trudności zrobienia budżetu produkcyjnym, a nie „przejadnym”, t. zn. ściśle gażowym.

Trzeba Panu dobrze pamiętać dla zrozumienia tej strony rzeczy, że wydaliśmy dzięki pożyczce amerykańskiej z górą 135 milionów na podniesienie płacy urzędnikom, 135 milionów wiec — wyda-

ne z pożyczki — obciąża potem budżety normalne, bezpożyczkowe.

W roku przeszłym, gdy dochody państwa doszły do nieznanej poprzednio wysokości i przekroczyły 3 miliardy, dochody ze zwykłych źródeł ten nadmiar pokryły, tak, że rok przeszły budżetowy wytrzymał nawet wszystkie szkody, które nam zrobiły mrozy w zaprzeszłej zimie, a które jednak dochodziły do 70 milionów. Natomiast w tym roku już to obciążenie nadzwyczajnie silnie daje się we znaki budżetowi.

Dodam do tego, że to powiększenie o 135 milionów zrobiono wbrew moim do-

radom i wbrew moim chęciom, gdyż ja już wtedy ostrzegałem przed podobną nierozsądnym maszerowaniem naprzód z gażami. Coprawda, w owe tłuste lata sądzono, że się uda przeprowadzić podwyżki podatkowe, które umożliwią wyciągnięcie budżetu tak nadmiernie wyrosłego. Lecz jak Pan wie, Sejm spokojnie, po swojemu, załatwiał sprawy, podwyższając uchwałami dochody i czyniąc w ten sposób budżet zupełnie komicznym i całkiem niezdatnym do wykonania. Podwyższano więc dochody celne, które akurat spadają; podwyższano dochody monopolowe, które akurat się zmniejszają; podwyższano dochody z kolei, która dochodów nie daje. Jednym słowem, robiono z budżetu jakieś hocki klocki, czyniąc realnem tylko podwyższenie wydatków na Sejm, t. j. na panów posłów — zgodnie zresztą z zasadą, że za uchwalenie budżetu trzeba dać pieniędzy, pieniądze, pieniądze i do kieszeni panów posłów. W ten sposób pobożne zamiary rządu spełży na niczem, a obciążenie pozostało w całej sile.

Drugim obciążeniem naszego budżetu tegorocznego jest t. zw. interwencja na ceny zboża, która kosztuje miesięcznie od 3 do 3,3 milionów, co rocznie daje około 40 milionów dodatkowego wydatku.

Nie dość tego — jest i trzecia dziura dość duża — w związku z wyteżoną pracą nad opanowaniem zjawiska bezrobocia. Prawda, że ta praca dała jednak w rezultacie bardzo wielkie zwycięstwo, gdyż liczba bezrobotnych spadła w ciągu ostatnich miesięcy więcej niż o 100,000, spadając prawie do czasów normalnych. Ale że to kosztuje, to kosztuje.

To są, proszę Pana, trzy obciążenia budżetu, bardzo silne i bardzo utrudniające dojście do głównego celu: bezdeficytowego budżetu. Niechybnie na mnie spadła łatwiejsza praca, niż na pana Sławka; łatwiejsza dlatego, że stoimy obecnie przed tłustszymi miesiącami, niż były miesiące letnie. Jednak praca nad naprawą szkód, zrobionych za lat ubiegłych nie jest wcale łatwa. Gdy zaś wrócę do budżetowania przyszłego roku — to główną kwestją, nad którą zastanawiać się teraz ciągle muszę, jest określenie globalnej sumy, którą budżet się zamknie. Dotąd nie jestem zupełnie pewien na czem się zatrzymam. Chciałbym odciągnąć tę chwilę na dalszy nieco termin, skracając w ten sposób przepracowanie budżetu w detalach.

(DOKONCZENIE NA STR. 2-GIEJ)

Pan Prezes Rady Ministrów, Marszałek Józef Piłsudski, przyjął w dniu 27. ym b. m. redaktora naczelnego „Gazety Polskiej”, p. Bogusława Międlarskiego i udzielił mu następującego wywiadu:

— Po dwutygodniowej przerwie pozwolę sobie znowu zapytać Pana Marszałka o bieg jego pracy, jako Szefa Rządu.

— Proszę Pana, cały właściwie jestem teraz w budżecie, który musi być ułożony na rok przyszły — i zaledwie drobną częścią siebie mogę poświęcić na co innego.

Bieda z budżetem

Bo — wie Pan — z budżetem jest jedna bieda coroczna. Bieda ta polega na tem, że rząd musi przewidzieć dochody państwowe na rok następny, ażeby, dopasowując się do nich, ułożyć wydatki. Za dawnych, przedwojennych czasów, sprawę tę prowadzono inaczej: spokojnie latano niedobory nie czem innym, jak pożyczkami — tak, że zadłużenie państw rosło z dnia na dzień, a przynajmniej z roku na rok.

Teraz ten „ułatwiony” sposób budżetowania nie idzie; budżetować trzeba zaczynając od dochodów. Ta zaś praca jest mocno utrudniona nie przez co innego, jak przez terminy składania budżetu. Przewidywać trzeba dochody po przeżyciu zaledwie jednego półroczu, gdyż zaraz w październiku konstytucyjnie trzeba składać budżet.

Ponieważ zaś dochody państwowe u nas, jako w kraju rolniczym, właśnie są największe w końcu roku kalendarzowego, — przewidywania te muszą być bardzo chwiejne i naturalną tendencją staje się aż nadto ostrożne obchodzenie się z dochodami.

Dziwna taktyka Sejmu

Pewnie, że zupełnie spokojnie można byłoby przenieść obowiązek składania budżetu na czas po grudniu, kiedy zostaje do skończenia roku budżetowego jeszcze trzy miesiące. Wtedy przewidywania mogły być oparte na mniej chwiejnych podstawach, a zatem bardziej rozsądne.

To też zawsze mnie dziwiła dziwna taktyka sejmowa, która w stosunku do budżetu chce dla pracy Sejmu nad budżetem zająć pół roku, rozciągając swoją pracę w sposób Panu zresztą znany, bez żadnej sprawności technicznej — szukając u rządu jedynie pieniędzy, pieniędzy, pieniędzy dla siebie.

ŁÓDŹ PRZED WYBORAMI DO SEJMU i SENATU

Zmiana trzech lokali wyborczych

Jak się dowiadujemy, magistrat zmienił trzy dotychczasowe lokale głosowania. I tak Obwód 27, który był wyznaczony dotychczas przy ulicy Nowo-Zielonej 5, przeniesiony został do nowego gmachu kasy chorych, przy ulicy Łagiewnickiej 24. Obwód 28 przeniesiony został z ulicy Nowo-Zielonej 3, na ulicę Franciszkańską 13, i obwód 56, przeniesiony został z ulicy Zakątnej 21 na ulicę Zakątną 25. (p)

Lustracja obwodowych komisji wyborczych w okręgu Nr. 14

W dniu wczorajszym przewodniczącą okręgowej komisji wyborczej Nr. 14, p. prezes Bełżyński, w towarzystwie komisarza wyborczego, radcy Muszyńskiego i sekretarza Kustrzyńskiego, wyjechał na lustrację obwodowych komisji wyborczych Nr. 14, znajdujących się na terenie powiatów łódzkiego, łaskiego i sieradzkiego. (s)

Chadecja idzie sama

W Komitecie wyborczym chrześcijańskiej demokracji prowadzona jest energiczna akcja przygotowawcza.

Jak dotychczas ch. d. idzie sama do wyborów i narazie żadne pertraktacje z innymi ugrupowaniami nie są prowadzone.

W akcji ch. d. biorą udział związki chrześcijańskie zawodowe z ul. Przejazd i organizacje chrześcijańskie. (b)

Zebranie przedwyborcze B. B. W. z R. w Tomaszowie

W dniu wczorajszym o godzinie 18 od było się w lokalu B. B. W. R. zebranie przedwyborcze, które zaszczycił swą obecnością pan sędzia Jan Piłsudski. Na zebranie przybyli również delegaci różnych stowarzyszeń i związków.

Prez. B. B. W. R. dyr. Antoniewicz za gait zebranie w krótkich słowach uwytkajac ważność obecnej sytuacji politycznej, poczem pan kpt. Franciszek Lipiński wygłosił referat o obecnej sytuacji gospodarczej i politycznej kraju. (w)

Chałupnicy wobec wyborów

Jak się dowiadujemy, łódzka centrala Stowarzyszenia Chałupników, mieszcząca się na ul. Limanowskiego 76, rozstała do swoich prowincjonalnych oddziałów. W Zgierz, Ozorków, Brzezina, Aleksandrowie i Ksawerowie okólnik, w którym poleca przystąpienie do lokalnych komitetów wyborczych Bezpartyjnego Bloku Współpracy z Rządem. (s)

WATALINE

lekka na wagę poleca

EDMUND BOKSLEITNER
Sienkiewicza 79, tel. 141-79.

ŁOŻKA
polowe, leżaki, krzesła, dziecinne
firmy **OMEGA**
x wieloletnią gwarancją 733
FABRYKA: **Łódź, Juljusza 4**
Zadać we wszystkich składach mebli
HURT! **DETAL!**

Posiedzenie okręgowej komisji wyborczej

Pod przewodnictwem sędziego Korwin-Korotkiewicza odbyło się posiedzenie okręgowej komisji wyborczej nr. 13.

W pierwszym rzędzie komisja zajęła się uzupełnieniem składu osobowego obwodowych komisji wyborczych na skutek zwolnień niektórych członków komisji lub ich zastępców.

Z kolei ukarano grzywną 6 członków komisji obwodowych za niepodjęcie swych obowiązków obywatelskich.

Przyjęto do wiadomości, iż wszystkie obwodowe komisje wyborcze nadesłały po jednym egzemplarzu spisów wyborczych (b).

Pierwszy dzień wyłożenia spisów

Wczoraj w obwodowych komisjach wyborczych wyłożono do przeglądu spisy wyborców do Sejmu i Senatu.

Frekwencja sprawdzających była bardzo mała, a w niektórych obwodach w ogóle nikt nie zgłosił się do sprawdzenia spisu.

Po większej części sprawdzają spisy przedstawiciele organizacji co do swych

członków i czynią wyciągi niektórych wyborców, co do prawa których są pewne podejrzenia, że zostali wpisani na listy omyłkowo.

Zwiększenie frekwencji sprawdzających spodziewane jest dopiero w przyszłym tygodniu, po większej agitacji, nawołującej do sprawdzania list. (b)

Wypłata państwowej zapomogi doraźnej dla bezrobotnych za miesiąc sierpień r. b.

Magistrat m. Łodzi podaje do wiadomości osób zainteresowanych, że w poniedziałek, dnia 29-go września 1930 r. rozpocznie się wypłata państwowej zapomogi doraźnej za miesiąc sierpień 1930 roku bezrobotnym, którzy zarejestrowali się w biurze Urzędu Zasiłkowego dla bezrobotnych w czasie od 8-go do 13 września 1930 roku.

Do państwowej zapomogi doraźnej za sierpień 1930 r. mają prawo tylko bezrobotni, posiadający rodzinę na utrzymaniu. Samotni i żonaci bezdzietni prawa do zapomogi doraźnej nie mają.

Bezrobotny, w którego rodzinie, wspólnie z nim zamieszkującej i prowadzącej wspólne gospodarstwo domowe, choć jedna osoba pracuje lub otrzymuje jakąkolwiek zapomogę, również prawa do zapomogi niema.

Wypłata odbywać się będzie w lokalu Urzędu Zasiłkowego przy ul. 28 Pułku Strzelców Kaniowskich Nr. 32, w godzinach od 9-ej do 14-ej, według następującego porządku:

Poniedziałek, dnia 29 września r. b.
litery: A. B. C. D. E.

Wtorek, dnia 30 września r. b.,

litery: G. H. I. J.

Środa, dnia 1 października r. b.
litery: M. N. O.

Czwartek, dnia 2 października r. b.,
litery: M. N. O.

Piątek, dnia 3 października r. b.,
litery: P. R. S.

Sobota, dnia 4 października r. b.,
litery: T. U. W. Z. Ż.

Bezrobotny, zgłaszający się do wypłaty, winien okazać:

- 1) dowód osobisty, wzgl. inne urzędowe zaświadczenie tożsamości,
- 2) legitymację P. U. P. P., stwierdzającą fakt otrzymania zapomogi doraźnej za miesiąc lipiec 1930 r. wzgl. fakt wyczerpania wszystkich rat zasiłku ustawowego z funduszu bezrobocia w lipcu 1930 roku oraz fakt zgłaszania się do kontroli w Oddziale P. U. P. P. w miesiącu sierpniu i wrześniu r. b.
- 3) książeczkę Kasy Chorych bezrobotnego oraz wszystkich członków rodziny, wspólnie z nim zamieszkujących.

Pierwszy Międzynarodowy Kongres Rzemieślniczy w Rzymie

W dniu 20 września r. b. został uroczysto otwarty w Capitolu I Międzynarodowy Kongres Rzemieślniczy, zwołany przez rzemieślnictwo włoskie i francuskie, na który przybyły delegacje 14 Państw Europy, a mianowicie: Polski, Austrii, Belgii, Czechosłowacji, Węgier i Włoch, oraz Międzynarodowego Biura Pracy Ligi Narodów.

W skład delegacji Polskiej na czele z p. G. Pieniążkiewiczem Prezydentem Izby Rzemieślniczej w Warszawie, wchodzili pp.: P. Jakubowski — Prezydent Izby Rzemieślniczej w Grudziądzu, G. Pammer — Prezydent Izby Rzemieślniczej we Lwowie, Wł. Stopa — Prezydent Izby Rzemieślniczej w Poznaniu, Wł. Szumański — Prezydent Izby Rzemieślniczej w Wilnie, Sobol — Radca Izby Rzemieślniczej w Warszawie, Grzybowski — Dyrektor Izby Rzemieślniczej w Warszawie, L. Piekarski Dyrektor Izby Rzemieślniczej w Łodzi (sekretarz i referent Delegacji). Delegacji Polskiej towarzyszyli, jako przedstawiciele Ministerstwa Przemysłu i Handlu p. Radca Dramiński.

Podczas trzydniowych obrad Kongresu wygłoszono 14 referatów na temat stanu gospodarczego i organizacyjnego

rzemiosła w różnych państwach Europy oraz po długich debatach powzięto uchwałę, zmierzającą do współpracy rzemiosła różnych narodów z Międzynarodowym Biurem Pracy przy Lidze Narodów oraz zdecydowano powołanie do życia Międzynarodowego Instytutu Rzemieślniczego.

Współpraca rzemiosła z Międzynarodowym Biurem Pracy, które jej potrzebuje docenia, ma olbrzymie znaczenie dla całego rzemieślnictwa, gdyż spowoduje właściwe ujmowanie zagadnień pracy dotyczących rzemiosła.

Międzynarodowy Instytut Rzemieślniczy, którego ostateczną formę organizacyjną oraz siedzibę zadecyduje następny Kongres w Paryżu w 1931 roku, skutecznie się przyczyni do współpracy rzemiosła całej Europy w sprawach zawodowych oraz kulturalnych. Międzynarodowy Instytut Rzemieślniczy spowoduje niezawodnie właściwą ocenę rzemiosła z punktu widzenia ekonomicznego w uwzględnieniu roli, jaką ono odgrywa we współczesnym życiu gospodarczym. Wyrazem obecnej roli rzemiosła jest liczba kilku milionów warsztatów rzemieślniczych w Europie, które zatrudniają w poszczególnych państwach 40—60

Przy cierpieniach nerek, chorobach moczowych, pęcherza moczowego i dolnego odcinka kiszki, naturalna woda gorzka „Franciszka-Józefa” łagodzi i usuwa szybko gwałtowne bóle przy wypróżnianiu. Zadać w aptekach.

Z Rady Miejskiej

W poniedziałek, dnia 29 września r. b. odbędą się dwa posiedzenia kolejnej Rady Miejskiej. Na porządku dziennym obrad pierwszego posiedzenia znajdują się pierwsze uchwały pożyczki na udział w subskrypcji i nowej emisji akcji Łódzkiego Towarzystwa Elektrycznego i zaciągnięcia w Banku Gospodarstwa Krajowego pożyczki w kwocie zł. 3,500,000 — na wykończenie kolonii mieszkaniowej na Polesiu Konstantynowskim.

Na porządku dziennym drugiego posiedzenia — poza drugimi uchwaleniami w powyższych sprawach — znajdują się między innymi sprawy: nabycia działki gruntu na urządzenie miejskiego emen-tarza grzebalnego i ogólnego planu zabudowania m. Łodzi.

Nocne dyżury aptek

Dziś w nocy dyżurują następujące apteki: G. Antoniewicza (Pabjanicka 50), K. Chałdzyńskiego (Piotrkowska 164), W. Sokołowicza (Przejazd 19), R. Rembelińskiego (Andrzeja 28), J. Zundelewicza (Piotrkowska 25), M. Kasperkiewicza (Zgierska 54), S. Trawkowska (Brzezińska 56). (p)

Kurs języków obcych u Handlowców

Związek Handlowców Polskich (Piotrkowska 108) podaje do wiadomości, że uruchomienie Kursów Języków Obcych przesunięte zostało na 15 października. Zapisy przyjmuje nadal do dn. 10 października Sekretariat w godz. 13 - 15, 18 - 20.

Pod kołami samochodu

W dniu wczorajszym w godzinach przedpołudniowych, przy zbiegu ulic Piotrkowskiej i Zielonej, samochód Ł. D. prowadzony przez szofera Stanisława Utkę, zamieszkałego w Rudzie Pabjanickiej przy ulicy 3 Maja 9, najechał na przechodzącego jezdnią Bronisława Koniakowskiego, zamieszkałego w Rudzie Pabjanickiej przy ulicy Żeromskiego 30.

Lekarz pogotowia ratunkowego, po udzieleniu nieszczęśliwemu pierwszej pomocy, pozostawił go na miejscu. Nieostrożnego szofera policja pociągnęła do odpowiedzialności sądowej. (p)

Zwyczajne Zebranie Oficerów Rezerwy

Zarząd Związku Oficerów Rezerwy Województwa Łódzkiego w Łodzi, niniejszym zawiadamia, że zwyczajne zebranie członków odbędzie się w pierwszym terminie dnia 12 października b. r., o godz. 10-tej rano w lokalu Związku Legjonistów przy ul. Narutowicza 45, pr. oficyna, II wejście I piętro, wraz ze nieprzybycia odpowiedniej ilości członków o godz. 11-jej rano w drugim terminie. Na porządku dziennym sprawy bardzo ważne.

Niedziela,
dn. 28 września 1930 r.

HASŁO

Niedziela,
dn. 28 września 1930 r.

DODATEK LITERACKO-NAUKOWY

ZBIGNIEW SZRENIAWA

OSTATNI JAGIELLOŃCZYK

Śmierć
Zygmunta Augusta

W Knyszynie, dnia 7 lipca 1572 r., zmarł w 52-gim roku życia król Zygmunt August, ostatni Jagiellończyk. Stan — zdrowia króla już na parę lat przed śmiercią pozostawiał wiele do życzenia. W czasie obrad sejmowych z roku 1572 Zygmunt poważnie zaniemógł, w kwietniu lekarz nadworny, Rupert Fink, stracił nadzieję ratunku. Brutalne zachowanie się senatorów i posłów w związku z pożyciem króla z Giżanką (Barbara Giese), przebywającą na zamku warszawskim i groźbą usunięcia jej przemocą, przyspieszyły katastrofę. Obrażony monarcha wysłał przyjaciółkę do Knysyna i wkrótce sam tam podążył, aby niebawem zamknąć powieki na zawsze.

Streścić w kilku zdaniach dzieje panowania Zygmunta Augusta, jest prawie niemożliwością. Czynnym udziałem w życiu publicznym rozpoczął „królewski jedynek” bardzo wcześnie. W 9-tym roku życia¹⁾ został okrzyknięty wielkim księciem litewskim, w 10-tym, jeszcze za życia ojca, koronowany na króla polskiego. (Stąd zwano go „młodym królem”, podczas gdy jego ojcu dano przydomek „Starego”). Samodzielną rządy objął w roku 1548. Przez cały czas swego 24-letniego panowania prowadził Zygmunt August politykę ściśle pokojową, co było rzeczą niesłychanie trudną, zarówno ze względu na ówczesne stosunki międzynarodowe, jak i na nurtujące państwo prądy reformacyjne. Względem inowierców pragnął król zachować zupełną tolerancję, jednakże ustawił walczyć religijne, oraz interwencja Stolicy Apostolskiej, zmusiły go do stosowania pewnych represyj. Za czasów Zygmunta II przeprowadzono cały szereg prac prawodawczych, KTÓRYCH KORONĄ BYŁA UNJA LUBELSKA. Z zagranicą potrafił ostatni Jagiellończyk utrzymywać przyjazne stosunki dyplomatyczne, unikając załatwienia spraw za pomocą oręża. Mimo to jednak starał się, aby państwo było przygotowane do wojny, czego dowodem jest stworzenie t. zw. „wojska kwarcianego”, na utrzymanie którego przeznaczył czwartą część swych dochodów. Poddanie się Inflant Polsce za sprawą mistrza Kawalerów Mieczowych, Gotarda Kettlera, wpłatało ją w długotrwałą wojnę z Iwanem Groźnym. Żadne środki dyplomatyczne nie zdołały jej zażegnać. Wojnę tę zakończył chlubnie dopiero Stefan Batory. Najcenniejszą spuścizną świetnych czasów Zygmunta Augusta jest dorobek kulturalny, świadczący o poważnym rozwoju umysłu narodowego. Król, jako jednostka znacznie przerastająca ustrojem intelektualnym i psychicznym swą epokę, był prawdziwym mecenasem wszelkich cywilizacyjnych poczyną.

Znacznie mniej szczęśliwym był Zygmunt August w życiu prywatnym. Zawdzięczał to w znacznej mierze nieodpowiedniemu wychowaniu, które nie potrafiło wyrobić w nim koniecznej tężyzny życiowej. W związku małżeńskie wstępował Zygmunt trzykrotnie. Pierwsza jego żona, Elżbieta Rakuszanka, przesładowana przez nienawidzącą ją Bonę, w krótkim czasie przeniosła się do wieczności (podobno otruta przez teściową). Niebawem poślubił króle-

wicz potajemnie Barbarę Radziwiłłównę, z którą łączyło go jedyne w życiu prawdziwe uczucie. Wbrew woli całego narodu i naprzekór matce, nie chcąc przystać na mezaljans syna, wprowadził na tron swą oblubienicę. Krótko jednak trwało szczęście młodego króla, Barbara bowiem zmarła w roku 1551, pogrążając małżonka w ciężkiej, niezapomnianej przez całe życie żałobie. W dwa lata później zawarł z ewangeliczką, niezapomnianej przez całe życie żoną, Katarzyną Austrjacką. Małżeństwo to było najprzykrzejsze, gdyż król czuł do trzeciej swej żony niepołączony wstręt fizyczny, spowodowany, jak się zdaje, przypadkami epileptycznymi królowej. W końcu musiała nastąpić separacja; Katarzyna wróciła do Austrii, gdzie dokonała żywota (28.II. 1572).²⁾

Cierniem w życiu króla Zygmunta był 2) Król na wiadomość o śmierci żony, przywdział żałobę, ale nie pozwolił na sprowadzenie ciała zmarłej do Polski.

JAN PIETRZYCKI

LEŚNY MOCZAR

Znam moczar pośród lasu, szafirową rzęsą
Omotany, jak skrzętych kłejnotów oponą.
Z trzciny tam tchnienia tajemne brylanty ros trzęsą,
W miękki wodnych łopuchów i łączeciów łono.

Uśmiechają się ze dna zielone głębiny,
Dziwne kłęgi i kęła rozłaczając zdradnie,
Czasem rośna łąka tęczą rozśmiej się z trzciny
I w głębinę, jak iskra srebrzysta, opadnie.

Wiatr się zerwie, a z łodyg złotego szuwaru
Cała fala skłęb w deszczu rozłeczca się ponsie.
Lecą prochy kłejnotów — a drgają — a skrzęta się
Ponad senną głębiną leśnego moczaru.
W ciepłe, złote kłolory maluje je słońce,
Ni to leśnych dziwożon tży, w moczar lecać.

STANISŁAW KASZYCKI

NIEDZIELA RADOŚCI

Znienacką, jak rozdarcie ciszy trzas-
(kłem białym,
Twoja kłótką depesza mem sercem
(zatargu,
Roztworzy się przedemną dzień toną-
(cy w kłwiatkach,
Szczęście szeptem bezmyślnym zawiś-
(nie na wargach.
Będę śmiała się cicho, szczerze, bez
(przyczyny,
Gdy oboje zechcemy wzajem sobie
(pomóc,
Brnąć przez błoto uliczek maleńkiej
(mieściny,
Poprzez ciemność i radość do mojego
(domu.

Za tobą wiatr przyleci od dalekich
(stolic,
I wszystkie twoje wiersze do stóp mych
(się zlecają,
Nad sercem, co dla ciebie drży w
(piersi i boli,
Zabłyśnie niby słońce nad gasnącą
(świecą.
Wówczas kł nam podejdzie godzina
(przypiętej —
Krew wydzwoni nam w sercach roz-
(wartych na oścież:
Ze miłość nasza musi narastać, jać
(tydzień,
Z dni powszednich taśknoty i niedziel
(radości.

¹⁾ Urodził się w Krakowie w r. 1526.

waniach i wszelkiego rodzaju uroczystościach, zwłaszcza zaś w maskaradach, które z reguły otwierał karnawał. Ubięrał się w barwne stroje, skrojone na włoską lub węgierską modłę, z biegiem lat³⁾ zmienił strój na poważniejszy, widywano go wyłącznie w długiej czarnej opończy. Komnaty swe kazał obijać również czarnymi tkaninami. Zawsze małomówny, król Zygmunt stał się w dojrzałych latach milczący i zamknięty w sobie, a po poróżnieniu się z Mikołajem Radziwiłłem z powodu Unji, nie miał żadnych zaufanych. Największą pasją królewską były piękne konie. Stadniny knyszynskie składały się z paru tysięcy polskich, arabskich, tureckich, neapolitańskich i hiszpańskich rumaków. Po matce odziedziczył król słabość do klejnotów i raczej wolał się zadłużyć, niż sięgnąć do swego prywatnego skarba, aby kosztem jakiejś drogocennej pokryć nieodzowne wydatki.

Zygmunt August władał biegle językami: polskim, ruskim, włoskim, niemieckim i łaciną. O jego zdolnościach pisał nuncjusz Ruggieri: „Król posiada spore wiadomości o krajach zagranicznych, ich ustroju i potęgze, jest dostatecznie poinformowany o sąsiadach i zna świetnie swoich poddanych, do których potrafi się dopasować, ale i kierować nimi według upodobania.” Taka opinia Włocha, naogół niezbyt przychylnie do króla usposobionego, ma swoje znaczenie. Najsilniej uwydatniły się u Zygmunta Augusta zdolności dyplomatyczne. Przewidujący, pełen inicjatywy, przenikał z niebywałą łatwością arkana obcej polityki; znał słabości ludzi i potrafił je wyzyskać. Tworzył niezwykle misterne plany polityczne i konsekwentnie dążył do ich realizacji. Trudnościami nie zrażał się nigdy, umiał cierpliwie czekać odpowiedniej chwili, aby powzięty plan szczęśliwie przeprowadzić. Stąd mniej bystry dworzanie zwali go „cunstatator” lub „król - jutro”.

Na Zygmuncie Augustynie wygasła najpotężniejsza w naszych dziejach dynastia — Jagiellonów, Jakkolwiek między ostatnim Jagiellonem, a poddanymi toczyła się nieustanna walka, pozostawił on po sobie wdzięczną pamięć, jako „pan arcydobry i mądry”, który kraj „do pokoju wiodł” (Andrzej Lubieniecki), sam będąc „rozsądny, trzeźwy i cichy” (Bielicki). Polacy i Litwini zostali pozostawieni swemu losowi, nie kępowani przez nikogo, musieli samodzielnie kierować nawiązaną Rzeczypospolitą, przygotowywać grunt dla wydarzeń niepewnego jutra. Tymczasem zapanowała „interregnum”.

Po śmierci Zygmunta Augusta otwarto testament, który król sporządził dnia 6 maja 1571 r. W testamentem tym wzywa Zygmunt poddanych do zgody i rzuca przekleństwo królewskie na wszystkich tych, którzyby zakłócili wewnętrzny spokój państwa. Ostatnie słowa ostatniego króla-dynasty w Polsce są wymownym świadectwem jego troski o niepewną przyszłość państwa, którego trudne rządy, sprawował przez blisko ćwierć wieku.

³⁾ Podobno do śmierci Barbary Radziwiłłówny.

U IRENY GAWĘCKIEJ

Znakomita aktorka o sobie, swoich rolach i... przygodach

W wielkiej sali odbywają się zdjęcia „Wiatru od morza”. Wśród czołowych aktorów polskiego ekranu w tym monumentalnym filmie morskim polskiej produkcji wystąpi także Irena Gawęcka. Irena Gawęcka jest jednym z najciekawszych talentów aktorskich polskiego ekranu. Szerokiej pulchności i szczególnie jest znana w rolach ludowych, które odzwierciedla z wielkim realizmem i surową prawdą życiową. Te role jednak nie wyczerpują rozległej skali talentu i temperamentu aktorskiego Gawęckiej. „Uroczą poznanią”, szuka jeszcze nie jedną niespodziankę artystyczną filmowi polskiemu.

Trąbka reżysera obwieszcza właśnie przerwę w zdjęciach. Gasną jupitery, aktorzy i sztab operatorów, mechaników i elektrotechników schodzą z posterunków. Zastajemy Gawęcką przy posiłku w doraźnie skleconym bufecie razem z Marysią Malicką i Junoszą Stępowskim.

— Przepraszam, że przeszkadzę, ale chciałyśmy z panią mieć wywiad.

— Czyż wolno prasie odmawiać? Proszę bardzo.

— Więc zaczynam. Przedewszystkiem o pani karierze filmowej.

— Zaczęła się stosunkowo niedawno, mam jednak za sobą już cztery filmy, z których każdy przynosił mi coraz większą satysfakcję artystyczną. Ostatni film, w którym widziałam mnie publiczność był „Z dnia na dzień”. Grałam tam czołową rolę. Obecnie gram w „Wietrze od morza”. Odtwarzam rolę rybaczką kaszubskiej. Rola jest niezwykle dramatyczna. W czasie nieobecności mego — rybaka, zaciągniętego do wojska niemieckiego, ulegam brutalnemu prusakowi, rządcy majątków Alffbergów. Jest to potężny dramat szablonej kobiety i Polki jednocześnie. W rolę tę włożyłam całą swoją istotę psychiczną, cały temperament aktorski. Nie wątpię, że będzie ona stanowiła doniosły etap w mojej artystycznej karierze. Zresztą cały zespół aktorski, który bierze udział w „Wietrze od morza” gra z ogromnym entuzjazmem i przejęciem. Szlachetna treść filmu dodaje nam niezwykle silnego bodźca. Obecnie zdjęcia dobiegają już końca. Z tego co zrobiono dotychczas sędzić należy, że „Wiatr od morza” będzie największą rewelacją polskiego ekranu.

— Słyszałam, że pani przeżyła w Gdyni b. emocjonującą przygodę?

— O tak, gdyby nie pomoc policji, mogłaby się skończyć dla mnie b. smutnie. Mianowicie postanowiłam bezpośrednio odczuć atmosferę knajpy marynarskiej. W tym celu w towarzystwie znajomego udałam się do takiego szynku w Gdyni. Tutaj znalazłam się w otoczeniu prawdziwych wilków morskich, wśród których większość z obcych okrętów. Wszędzie kim kurzyło się już do brzo w czubach. W pewnej chwili podszedł do mnie jakiś podchmielony mocno marynarz i łamaną francuszczyzną zażądał, ażeby z nim zatańczyła. Oczywiście odmówiłam. Na to marynarz przybrał agresywną postawę, a gdy wtrącił się mój znajomy, rzucił się na niego z pięściami. Część marynarzy ujęła się za nami, część za kolegą. Wszyscy podzielili się na dwa obozy, rozpoczęła się walka na pięści. W ruch poszły kufle i stołki. Gospodarz szynku natychmiast wezwał policję. Patrol przybył na czas, bo jeszcze chwila, a zajęcie mogłoby się skończyć dla nas b. smutnie. Policja zatrzymała kilku pijanych marynarzy, którzy brali udział w bóje, a mnie wraz z znajomym odprowadzono pod silną eskortą do domu. Zresztą, przyszedł panu szczerze, że gdyby zaszła ostateczna potrzeba puścić bym w swoją obronę w ruch pięści.

— ???

— Tak śmieje się piękna aktorka „jes-tem zamilowana sportsmenka i chyba jedna z nielicznych kobiet w Polsce, która

uprawia z pasją boks. Widzi pan, okazuje się, że są okoliczności w życiu, kiedy to może się przydać.”

Wiek gwiazd filmowych

Najstarsza jest Asta Nielsen

Wielbiciel kina, spoglądający w ciemnej sali rozkochanemu oczyma na swych ulubionych artystów, rzadko kiedy zastanawia się nad tem, że nie są to istoty niezemskie, ale ludzie z krwi i kości, którzy tak samo, jak on zmieniają się z roku na rok i co gorsza... starzeją się.

W jakim wieku są słynne gwiazdy filmowe. Na to niedyskretne pytanie dają odpowiedź akta wytwórni Hollywoodu.

Najstarszą artystką kinematograficzną jest Asta Nielsen, liczy bowiem lat 47. Rówieśnikiem jej jest Lon Chaney. Douglas Fairbanks jest tylko o rok młodszy, a Jannings o rok starszy od owej senjorki gwiazd. Charlie Chaplin urodził się w r. 1889, ma więc lat 41.

Adolf Menjou ma lat 40. W tym samym

roku, co „eleganckiemu ekranu” urodziła się najstarsza gwiazda niemiecka Henny Porten.

O dwa lata młodsza od niej jest smutna i wytworna Erna Morena, Harold Lloyd i Konrad Veidt są rówieśnikami: mają po lat 37. Tyleż ma już zresztą wieczna dziewczynka Mary Pickford.

Po 32 wiosen liczą Lia de Putti i Liana Haid. Liliana Gish i Collen Moore ukończyły już trzydziestkę.

Wilma Banky ma lat 27, a najmłodsze ze słynnych gwiazd są Klara Bow, Greta Garbo i Brigida Helm, Klara ma lat 24, bosa Greta 22, a niemiecka wampirzyca Brigida Helm właśnie osiągnęła pełnoletność.

Walka muzyków stołecznych z zagraniczną produkcją filmów polskich

Po przerobieniu największych kin w Warszawie na kina dźwiękowe pocieszało bezrobotnych muzyków, że znajdują pracę przy nagrywaniu polskich filmów dźwiękowych lub też polskich wersji w obrazach zagranicznych.

Tymczasem i te nadzieje rozwiały się wkrótce. Niektóre wytwórnie wywożą aktorów polskich zagranicę, np. do Berlina dla nagrania wersji dźwiękowych w berlińskich atelier.

Fakt ten posłużył organizacjom zawodowym muzyków do wystąpienia z interwencją do ministerstwa spraw we-

wewnętrznych pracy i opieki społecznej.

Muzycy podkreślają w swym memoriale, że synchronizowanie filmów zagranicą z udziałem polskich aktorów, bez udziału polskich muzyków — odbiera tym ostatnim wszelką możliwość, choćby częściowego sparowania ciosu, jaki im zadał film dźwiękowy.

Muzycy zwracają uwagę na wysoki poziom polskich atelier dźwiękowych, co tembardziej nie usprawiedliwia wyjazdów zagranicę i produkowania tam filmów poziomie polskich.

Chcesz być gwiazdą? uprawiaj sporty!

Radzi Ramon Novarro

Ramon Novarro jest nie tylko urodzonym lecz doskonale zbudowanym i wysportowanym mężczyzną. Zawdzięcza to racjonalnym ćwiczeniom fizycznym. W czasie nakręcania „Ben Hura” z początku w Kalifornii, a następnie w Rzymie, artysta wskutek zmiany klimatu poważnie podupadł na zdrowiu. Lekarze zalecali mu kurację, ale reżyser nie chciał ani słyszeć o przerwaniu zdjęć. Musiał więc R. Novarro radzić sobie w inny sposób.

Wówczas to właśnie rozpoczął racjonalne ćwiczenia fizyczne, których znaczenia dotychczas nie doceniał, i za poradą swego trenera, zastosował 10-dniową dietę, w czasie której jedynym pożywieniem był sok pomarańczowy. Po miesiącu w stanie zdrowia nastąpiła znakomita poprawa. Nauczony własnym doświadczeniem, Ramon Novarro od tego czasu zaleca usilnie sport i dietę wszystkim, stawiającym pierwsze kroki na drodze kariery filmowej.

Ile pieśni wyśpiewał ekren

Jakiś amerykański statysta, w braku innego zajęcia, obliczył, iż na ekranach amerykańskich odśpiewano dotąd 1086 pieśni.

Z filmu żyje w Polsce 40 tysięcy ludzi

Ciekawego obliczenia dokonał pewien fachowiec kinowy, a mianowicie stwierdzenia, ilu osobom daje utrzymanie w Polsce kino.

Na terenie państwa czynnych jest zgórą sześćset kinematografów, z których każdy zatrudnia przeciętnie 12 osób.

Biurowi filmowych jest w Polsce około 100. W każdym pracuje przeciętnie 10 osób. Przy naświetlaniu filmów zatrudnienie znajduje rzesza statystów, aktorów, reżyserów i t. d., wynosząca około 1,500 osób, razem więc X-ta Muza daje chleba 10.000 ludzi, a razem z rodzinami 40.000.

Ci co odchodzą

Lista gwiazd, które opuszczają ekran z powodu przemienienia filmów w dźwiękowiec zwiększa się z szybkością wręcz zastraszającą. Oprócz Mary Pickford, Fairbanksa, Johna Gilbert i Corinne Griffith, obecnie zgłosili rezygnację z dalszej kariery: Adolf Menjou, Colleen Moore, która ukaże się tylko w dwóch, zastrzeżonych przez kontrakt filmach, Charlie Chaplin i Wilma Banky.

Dawne gwiazdy schodzą w cień, za blysną nowe, tylko czy równie jasne w pytanie.

Znowu polska wersja amerykańskiego filmu

Reżyser Ordyński wyjechał ostatnio do Paryża gdzie ma być przygotowywana nowa polska wersja filmu Paramount p. t. „Głos serca”. Udział w tym filmie biorą następujący polscy artyści: Janina Romanówna, Zofia Grabowska, Wiktor Biegański, Teodusa Olsza i mały Stefan Reguński, którego debiut odbędzie się w „Janku Muzykancie”.

Jaracz i Pola Negri

Jedną z zagranicznych wytwórni zabiega obecnie o zaangażowanie do filmu p. t. „Pani Walewska” Poli Negri i Stefana Jaracza. Jaracz miałby odtwarzać rolę Napoleona.

Bułgaria nie chce filmów pacyfistycznych

W Bułgarii dziwnie zapatrują się na sprawy pacyfistyczne, sensację bowiem w świecie kinowym wzbudziła wiadomość, iż zabroniono obecnie wyświetlania niemieckiego pacyfistycznego filmu p. t. „Front zachodni 1918”.

Włochy bronią się przed filmami amerykańskimi

Włochy jak mogą bronią się przed zalewaniem rynku przez filmy amerykańskie. Wprowadzono przymusowe wyświetlanie filmów włoskich. Na ekranach wszystkich miast włoskich, z trudem znaleźć można obrazy amerykańskie.

Harold Lloyd w Paramount

Harold Lloyd podpisał znowu umowę z Paramount. Tym razem „Haroldek” jest bardzo dbały o swoje zdrowie i zastrzegł sobie wykonanie tylko jednego filmu rocznie. Film taki ma być w trzech wersjach: mówiony, dźwiękowo-muzyczny i niemy.

Conrad Veidt w Konstantynopolu

Ekspedycja filmowa niemiecka udała się do Konstantynopola, gdzie ma być nakręcony film w długiej powieści Claude Farrera p. t. „Człowiek, który zabił”. Rolę tytułową ma odtwarzać Conrad Veidt.

HASŁO GOSPODARCZE

UBEZPIECZENIA PRZYMUSOWE

Poniżej drukujemy wnikliwy artykuł jednego z ekonomistów łódzkich Dr. A. T. K. na tak aktualny temat jakim są dzisiaj ubezpieczenia socjalne.

Red.

W ostatnich czasach dały się stwierdzić dwa sprzeczne z sobą objawy: z jednej strony zabezpieczenia starości przez wprowadzenie w drogę ustawodawczą nowej formy ubezpieczenia pracowników fizycznych na starość, analogicznie do istniejących już instytucji ubezpieczeń tego rodzaju dla pracowników umysłowych; z drugiej strony na zjeździe Izby Przemysłowo-handlowej we Lwowie, podczas Targów Wschodnich, padają gorzkie słowa krytyki o inflacji socjalnej, spowodowanej ambicją Polski, która chce prowadzić w dziedzinie robotniczej ubezpieczeń socjalnych. Jest rzeczą zrozumiałą, że fizyczny pracownik również pragnie zabezpieczyć swoją starość. Z drugiej strony jednakże jest zrozumiałe, jeżeli instytucje gospodarcze, znające stosunki zbytu krajowego i zewnętrznego, występują przeciwko obciążeniu daninami ubezpieczeniowymi, jako zbyt wygórowanym. Powiększenie ciężarów przez przybycie nowego ubezpieczenia wzmocni jeszcze powody zarzutów.

A strona pracobiorców występuje z żądaniami, które mają prowadzić do znacznego powiększenia tych ciężarów. Należy się więc przedewszystkiem zastanowić nad pytaniem, czy krytyka „inflacji socjalnej“ i wodzenia prymu w dziedzinie urzędów socjalnych jest uzasadniona i co składa się na obciążenia z tego tytułu? Dotychczas — jak wiadomo — istnieją cztery składniki: Kasa Chorych, Fundusz Bezrobocia, Ubezpieczenia Emerytalne Pracowników Umysłowych i Ubezpieczenia od Wypadków, które wszystkie składki obciążają na podstawie robocizny. Pewne fluktuacje lokalne, spowodowane dopuszczeniem zwyczajki składek na rzecz Kasy Chorych w niektórych okręgach, nierówności składek ubezpieczenia od wypadków z powodu zróżniczkowania kategorii ubezpieczonych, zmienny stosunek pracowników umysłowych, podlegających już ubezpieczeniu emerytalnemu i obciążonych więcej od fizycznych na rzecz Funduszu Bezrobocia, do pracowników fizycznych, nie zezwala, aby ustalić jedną cyfrę, miarodajną dla wszystkich wypadków. Na podstawie pewnych doświadczeń i rachunku prawdopodobieństwa — jako przeciętne obciążenie z tytułu składek ubezpieczeniowych na jednostkę pracowniczą można bez przesady przyjąć 12,5 proc. od robocizny.

Jeszcze trudniejsze jest ustalenie przeciętnego obciążenia cen sprzedaży, bo niektóre produkty wymagają do 50 proc. cen na robociznę, inne nawet 10 proc., nie pochłaniają. Ponieważ zaś daniny ubezpieczeniowe są ciężarami, nałożonymi na jeden przedmiot w kilku fazach swojego przebiegu, od producenta surowca przez aparat skupu, do wytwórni, aparatu rozsprzedaży, do konsumenta i obciążają produkt kilkakrotnie, dzieląc tę rolę z opłakanym dzieckiem inflacji, podatkiem obrotowym, to najlepiej jest zaczerpnąć oświetlenie z sumy ogólnych obrotów handlowych i budżetu wszystkich instytucji ubezpieczeniowych. Okazuje się przytem, że budżet ten wynosi 2,5 proc. ogólnego obrotu handlowego, t. j. 571.000.000 zł. (r. 1929) na zł. 22.000.000.000. Równocześnie jednak cyfry stwierdzają, że wynosi on 4 proc. społecznego dochodu, a ponieważ dochód ten w Polsce, kraju powstałym w tak ciężkich warunkach finansowych, jak żadne inne państwo po wojenne, jest bardzo skromny, przeto obciążenie 4%-owe jest bezwarunkowo niesłychanie wysokie.

Do tego dochodzi jeszcze inny mo-

ment. Daniny socjalne podwyższają ceny wyrobów. Wprawdzie broszura Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej z r. 1926 „O obciążeniu produkcji na rzecz ubezpieczeń społecznych“ nie dopatrywała się w daninach czynnika, hamującego siłę konkurencyjną na światowym rynku, nie mniej kupiec i przemysłowiec, gnębiony kryzysem i zastrzonym walką na rynku światowym, wie dziś bardzo dobrze, że o siłę konkurencyjną decyduje nieraz ułamek procentu. Przyjawszy, że robocizna obciąża tylko 26 — 30 proc. ceny towa-

rów, dojdziemy do obciążenia tej ceny daninami na przeszło 3 proc. Zatem kraj produkujący w równych warunkach, jak Polska, a obciążający w niższym stopniu przemysł i handel daninami ubezpieczeniowymi, z walczą polską konkurencją, o ile daniny jego będą wynosiły tylko 10 proc. Przytem należy jeszcze pamiętać, że podany procent obciążenia jest bardzo niski i że praktyka stawia go wyżej o jakie 2 proc. Prócz zaś wymienionych danin przymusowych

każdy wytwórca, każdy przemysłowiec i kupiec, ponosi jeszcze inne, o mniej lub więcej przymusowym charakterze: niektórzy utrzymują żłobki fabryczne, wszyscy dają dobrowolne wsparcia, zapomogi, datki na cele humanitarne, tak, że procent ten powiększy się jeszcze znacznie, lecz w sposób cyfrowo nieuchwytny. Znacznym obciążeniem są też sławetne odsetki „karne“ ubezpieczeniowych instytucji.

Uzasadnione jest więc żądanie generalnej rewizji i zmodernizowania ustawodawstwa socjalnego. Pod wpływem pewnych prądów politycznych, niektóre czynniki rządzące były zdania, że stworzenie wszystkich tych instytucji ubezpieczeniowych jest stworzeniem rajów dla „uciśnionych“ sfer robotniczych. I w tem przekonaniu miało być stworzone w Polsce to, na co bogata Anglia potrzebowała blisko 200 lat, a zasobne Niemcy — przeszło 100 lat. Przeoczone zupełnie, że budżet socjalno-daninowy nie stoi w żadnym stosunku do obiegu środków płatniczych, przyczyniając się wraz z budżetem państwowym i budżetami samorządów, która to kwota wynosi łącznie przeszło zł. 5.000.000.000, do ciasnoty gotówkowej. Pominawszy budżety jednostek, środki obiegowe muszą 3/4 razy przebiec kasy państwowe i instytucyjne, aby za dość uczynić obowiązkom płatników.

Jeżeli więc reprezentanci przemysłu i handlu domagają się stanowczo zwrotu na niebardzo krytycznie wytyczonych torach, domaganie to nie wypływa z niechęci dla ubezpieczonych, lecz ponieważ przyszedł do przekonania, że obciążenia są już w obecnym stanie czynnikiem, hamującym zdolność konkurencyjną.

Pomimo to trudno nie uznać, że ubezpieczenie pracowników fizycznych na starość powinno być stworzone, aby nie stwarzać falangi niezdolnych do pracy jednostek, nieposiadających żadnych środków życiowych, które — zużyte nowoczesną wyczerpującą walką życiową — muszą się w stanie niezdolności do pracy stać ciężarem dla Skarbu Państwa, a zepchnięte do niegodnej roli zebrań — plagą dla ogółu.

Jak więc pogodzić z sobą te dwie konieczności? Przecież ubezpieczenie pracowników fizycznych na starość podniesie ciężary na rzecz urzędów ubezpieczeniowych w bardzo znacznej mierze. Podając obecne obciążenia na 12,5 proc., ustaliliśmy przeciętne ubezpieczenie na starość na 2 proc., wychodząc z założenia, że jeden pracownik umysłowy dotychczas z tego tytułu robocizną obciążający, przy pada przeciętnie na trzech do siedmiu pracowników fizycznych. O ileby ubezpieczenie pracowników fizycznych na starość ułożono w analogiczny sposób do ubezpieczenia pracowników umysłowych, także ze składką 8 proc., wtedy obciążenie robocizny wzrosłoby o 6%, a cen — o 1,5 proc. Stanowczo taka zwyczajka w obecnej sytuacji gospodarczej wpłynęłaby na dalsze zmniejszenie obrotów wewnętrznych i zmniejszyłaby naszą siłę konkurencyjną na rynku światowym. Ubezpieczenie na starość musi wobec tego być w taki sposób stworzone, żeby w żadnej, jakiegokolwiek formie nie obciążało kosztów produkcji, a to jest możliwe jedynie przy strukturalnej zmianie dotychczasowego systemu istniejących czterech zasadniczych instytucji ubezpieczeniowych, przy zmianie ich gospodarstwa finansowego, oraz przez dostawanie świadczeń na ich rzecz, do siły płatniczej społeczeństwa, przyczem, naturalnie, instytucje te muszą się zrzec pewnego charakteru luksusowego, który z biegiem czasu przyjęły.

Dr. A. T. K.

Pierwsze emerytury robotnicze w państwowym monopolu spirytusowym

Dyrekcja państwowego monopolu spirytusowego wprowadziła statut emerytalny dla pracowników swych przedsiębiorstw oraz pozostałych po nich wdów i sierot.

Statut ten znalazł po raz pierwszy zastosowanie praktyczne w miesiącu bieżącym. Mianowicie dwaj robotnicy państwowych wytwórni wódek, w Warszawie jako niezdolni do pracy z powodu starości, przeniesieni zostali na emeryturę i otrzymywać będą dożywotnią rentę. Obaj przekroczyli 60 rok życia.

Do wymiaru emerytury zostali im zaliczone lata, w ciągu których jeden z robotników zatrudniony był uprzednio w przemyśle spirytusowym, drugi zaś w b. monopolu spirytusowym rosyjskim.

Dyrekcja monopolu spirytusowego wprowadziła statut emerytalny już z dniem 1 kwietnia r. b., nie czekając na ukazanie się ogólnej ustawy o ubezpieczeniu społecznym, która jest dopiero przygotowywana.

Upadłości i nadzory Z Wydziału Handlowego Sądu Okręgowego w Łodzi

Na początku r. b. została ogłoszona upadłość firmy „Piotr Kober i Syn“ w Łodzi przy ul. Piotrkowskiej 104 na skutek prośby samych właścicieli firmy.

Po dwukrotnych terminach sprawdzania wierzycelności do masy zgłosiło swe pretensje 33 wierzycieli na ogólną sumę 118.631 zł. z czego uprzywilejowanych na sumę 59.540 zł.

W upadłości tej w dniu 11 września r. b. odbyło się ostateczne zebranie wierzycieli, na którym upadli zgłosili piśmienne oświadczenie o gotowości zawarcia

układu z wierzycielami na następujących warunkach: zobowiązali się spłacić 10 pr. sum zgłoszonych i przyjętych bez odsetek w trzech równych ratach sześciomiesięcznych od daty uprawomocnienia się wyroku, zatwierdzającego układ.

Na powyższe warunki wyraziło swoją zgodę 25 wierzycieli na sumę 60880 zł. wobec czego Sąd na posiedzeniu w dniu 26 września r. b., nie widząc żadnych innych przeszkód, układ powyższy zatwierdził.

G I E L D A

Warszawa, 27-go września. Dziś zebrania giełdy nie było. Dolar gotówkowy w obrotach pozagiełdowych 8,97 1/2. Rubel złoty 4,73. Listy zastawne bez obrotów. Dla akcji tendencji utrzymana. Obroty b. małe.

Żyto 18,50 — 19,00; Pszenica 29,00 30,50; Owies jednolity 20,00 — 22,00; Jęczmień na kaszę 20,00 — 21,00; Jęczmień browarny 25,00 — 27,00; Mąka

pszenna luksusowa 65,00 — 75,00; Mąka pszenna 0000 55,00 — 65,00; Mąka żytnia według typu przepisowego 35,00 — 36,00; Otręby pszenne szale 16,00 — 17,00; Otręby pszenne średnie 13,00 — 14,00; Otręby żytnie 10,00 — 10,50; Kuchy lniane 33,00 — 34,00; Kuchy rzepakowe 21,00 — 22,00; Groch polny jadalny 33,00 — 36,00.

Obroty średnie. — usposobienie spokojne.

Warszawski Skład Futer G. Ofengenden

1 Zawadzka 1, tel. 191-05
poleca wielki wybór futer po cenach hurtowych.

722

Obniżenia kar za zwłokę i odsetek domaga się łódzka Izba Rzemieślnicza

W związku z odbytym kongresem izb przemysłowo-handlowych we Lwowie, który wypowiedział się za obniżeniem kar za zwłokę do 12 proc., odsetek za odroczenie podatków do 8 proc. w stosunku rocznym, jako też redukcji kosztów egzekucyjnych do 2 proc., Izba Rzemieślnicza w Łodzi zwróciła się w dniu wczorajszym do Izby Rzemieślniczej w Warszawie, jako reprezentującej izby te w Polsce, aby podjęła bezwzględnie akcję, celem realizacji przytoczonego postulatu również w

stosunku do izb rzemieślniczych. Motywując konieczność tego wystąpienia, Izba Rzemieślnicza w Łodzi w piśmie swem zaznacza, iż w chwili obecnej możliwość taka istnieje, gdyż obniżenie powyższych kar mogłoby nastąpić w drodze rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej. Z drugiej strony konieczność zredukowania wygórowanego poziomu kar za zwłokę jest bezspornie nagłą kwestią gospodarczo-skarbową. (p)

KINO-TEATR
RESURSA

UL. KILINSKIEGO 123

Dziś! Od wtorku, dnia 23 do poniedziałku dn. 29 września 1930 r. Dziś!

„Gdy kobieta się zapomni”

Najspanialsze arcydzieło najnowszej produkcji francuskiej. Film ten to tragedia niezrozumianej, staczającej się kobiety. Posiada akcję pełną dramatycznego napięcia, wzrastającego z minuty na minutę. Jest dosadnym obrazem obyczajowym naszych czasów. Obnaża dzisiejsze małżeństwo zrywając z niego maskę z całą bezwzględnością. Emocjonujący dramat kobiety dojrzałej, duszącej się w kajdanach małżeństwa.

W rolach głównych:
MARJA JACOBINI _____ FRANK LEDERER _____ HELENA HALLIER.

Następny program:
Grzeszna miłość

Początek seansów w dni powszednie o godzinie 5.20, 7.15, i 9; w dni świąteczne o godzinie 3, 5, 7 i 9.

Pierwsza dźwiękowa komedia z królem humoru
Buster Keatonem
„Małżeństwo na złość”
2 GODZINY bezustannego śmiechu do łez!
NADPROGRAM: Dźwiękowa komedia z udziałem „Bandy dzieciaków” i tygodnik nowości z kraju.
Początek w dni powszednie o g. 4-ej, w soboty, niedziele, i święta o g. 2-ej.
Ceny miejsc popularne.

DŹWIĘKOWY KINO-TEATR
MIMOZA

ul. Kilińskiego 178

Dziś i dni następnych!

Wielki film obyczajowy podług powieści GABRIELI ZAPOLSKIEJ. — Dramat wszystkich czasów! Rzeczywistość doby obecnej! Pierwszy film polski w którym zastosowano zdobycze techniki zagranicznej!

Moralność Pani Dulskiej

W rolach głównych:
DELA LIPIŃSKA, ZOFJA BAŹYCKA, LUDWIK FRITSCH, TADEUSZ WESOŁOWSKI.

Następny program: „CZTERY PIÓRA”
Początek w soboty, niedziele i święta o godz. 3.30, w dni powszednie o godz. 5.30, 7.30, 9.15.

LUONNA

Entuzjastycznie przez Łódź przyjęty film

HALKA

zostaje na ekranie jeszcze dni kilka

W sobotę i niedzielę seanse o godz. 12-ej i 2-ej po 75 gr. i 1 zł., o g. 4-ej, 6-ej, 8-ej i 10-ej z pełną ilustracją muzyczną i śpiewną pod dyr. Teodora Rydera.

1-szy dźwiękowy Kinoteatr w Łodzi
„SPLENDID”
20, NARUTOWICZA 20

Dziś i dni następnych!
Drugi przebój naszego sezonu!
Pierwsza Europejska Dźwiękowa OPERETKA wytwórni „Ufa”
WALC MIŁOŚCI
udział biorą niezrównana para kochanków:
LILIANA HARVEY
która poraz pierwszy przemówi do nas z ekranu,
WILLY FRITSCH
ulubieniec publiczności.
Początek w dni powszednie o godz. 6, 8 i 10 wiecz., w sob. i niedz. o godz. 4, 6, 8 i 10 wiecz. Passepartouts i bilety ulgowe nieważne do odwołania.

ODEON
wkrótce Wkrótce
Targowisko Zmysłów
W rolach głównych:
John Gilbert
i **Joan Crawford**

Nr. 443—1930 r.
OGŁOSZENIE.
Komornik Sądu Powiatowego I rewiru egzekucyjnego powiatu łódzkiego w Łodzi, Zielona 63, PIOTR PILICHOWSKI, na zasadzie art. 1030 Post. Cyw. podaje do wiadomości publicznej, że w dniu 8 października 1930 roku od godz. 10-ej rano w Stefanowie gm. Bełdów odbędzie się licytacja ruchomości, należących do Ludwika Fuksa składających się z inwentarza żywego, oraz żyta, wozu, siewczarki i brzozy, oszacowanych na sumę 740 zł.
Spis rzeczy i szacunek takowych przejrany być może w dniu licytacji.
Łódź, dnia 16 września 1930 r.
Komornik Sądowy PIOTR PILICHOWSKI

Do akt Nr. 1438—1930 r.
OGŁOSZENIE.
Komornik Sądu Powiatowego w Łodzi, KAZIMIERZ SUZIN, zamieszkały w Łodzi przy ulicy Mielczarskiej Nr. 14, na zasadzie art. 1030 U. P. C. ogłasza, że w dniu 7 października 1930 r. od godz. 10-ej rano w Łodzi przy ulicy Kilińskiego Nr. 123 odbędzie się sprzedaż z przetargu publicznego ruchomości, należących do Towarzystwa Rzemieślniczego „Resursa” i składających się z maszyny do pisania „Royal” i kasy ogniotrwałej firmy „K. Zinke”, oszacowanych na sumę zł. 600.
Łódź, dnia 27 września 1930 r.
Komornik KAZIMIERZ SUZIN

Kupujcie Wyroby Krajowe !!!

RAMON NOVARRO

bożek płci pięknej

oczaruje wszystkich swym najlepszym arcydziełem dźwiękowym

„SKRZYDLATA FLOTA”

wkrótce w „CAPITOLU”

DŹWIĘKOWY TEATR ŚWIETLNY
„CASINO”

Jeszcze kilka dni!

Wielki film dźwiękowy Foxa p. t.

PODCIĘTE SKRZYDŁA

W rolach głównych:

Helena Chandler
i **John Garrick**

Walka i zwycięstwo młodej pary kochanków. Nocny atak Zeppelinów na Londyn. Walka w powietrzu. Krzyk rozpaczliwego miljonowego miasta.

PONADTO:

RAQUEL MELLER

odśpiewa piosenki hiszpańskie między innymi: Kolysankę i Kochankę Torrera

Passepartout przez urzędowych i bilety wolnego wejścia nieważne aż do odwołania. — Początek seansów o godz. 4.30, 6-ej, 8-ej i 10-ej, w soboty i niedziele poranki od 12-ej do 3-ej po cenach najniższych.

DŹWIĘKOWE
Grand-Kino

Dziś i dni następnych!
Najświetniejsza i przedśmiertna kreacja genialnego i niezapomnianego
LON CHANEYA
Lokomotywa 2329
Wstrząsający dramat życia maszynisty
W roli głównej: mistrz masek
LON CHANEY
oraz słynna z obrazu „Chicago”
PHYLLIS HAVER
Początek seansów w dni powszednie od godz. 4-ej, ostatni 10.15 wieczór w soboty, niedziele i święta o godz. 12-ej w poł. ostatni seans o godz. 10.15

KINO-TEATR CORSO

Muzyka pod kier. p. Bialkiewicza.

Początek seans. w dni powsz. o godz. 4-ej po poł. W soboty, niedziele i święta wyznania Mojżeszowego od godz. 12-ej. Ceny miejsc na pierwsze seanse znacznie zniżone.

Dziś i dni następnych! Wielki przebój sezonu w podwójnym programie p. t.

„Tajemnica chińskiej dzielnicy“

Dramat sensacyjny w 16 akt. W roli gł. JOE BONOMO największy silacz świata ze swą niezrównaną partnerką RUTH HYATT
I. „Tajemniczy dom”. Tajemnica wyrobu sztucznych brylantów. Walka z bandytami o zdobycie tajemnicy. JOE BONOMO — jako obrońca. „Śmiertelny Skok”. W niewoli u bandytów, ucieczka. Joe Bonomo jako oswobodziciel. Frapująca treść! Szalone tempo gry. Nadzwyczajna akcja! Oto walory tego przeboju filmowego.

TAJEMNICA PUSZCZY

Wielki film egzotyczny w 10 aktach.

Nieznane tajniki czarnego łądu. Egzotyczna fauna. Tajemnicze ludy.

Do akt Nr. 2732—1930 r.
OGŁOSZENIE.
Komornik Sądu Powiatowego w Łodzi, STANISŁAW DULKOWSKI, zamieszkał w Łodzi przy ulicy Gdńskiej Nr. 6, na zasadzie art. 1030 U. P. C. ogłasza, że w dniu 7 października 1930 r. od godz. 10-ej rano w Łodzi przy ul. Piotrkowskiej Nr. 39 odbędzie się sprzedaż z przetargu publicznego ruchomości, należących do Alberta Tietza i składających się z mebli, oszacowanych na sumę zł. 580. Łódź, dnia 22 września 1930 r.
Komornik STANISŁAW DULKOWSKI

Do akt Nr. 1651—1930 r.
OGŁOSZENIE.
Komornik Sądu Powiatowego w Łodzi, KAZIMIERZ SUZIN, zamieszkały w Łodzi przy ulicy Mielczarskiej Nr. 14, na zasadzie art. 1030 U. P. C. ogłasza, że w dniu 7 października 1930 r. od godz. 10-ej rano w Łodzi przy ulicy Kilińskiego Nr. 130 odbędzie się sprzedaż z przetargu publicznego ruchomości, należących do Zygmunta Franza i składających się z krośna angielskiego, oszacowanego na sumę zł. 560. Łódź, dnia 27 września 1930 r.
Komornik KAZIMIERZ SUZIN

Do akt Nr. 725—1930 r.
OGŁOSZENIE.
Komornik Sądu Powiatowego w Łodzi, KAZIMIERZ SUZIN, zamieszkały w Łodzi przy ulicy Mielczarskiej Nr. 14, na zasadzie art. 1030 U. P. C. ogłasza, że w dniu 7 października 1930 r. od godz. 10-ej rano w Łodzi przy ulicy Targowej Nr. 17 odbędzie się sprzedaż z przetargu publicznego ruchomości, należących do Henryka Żerniła i składających się z biblioteki dębowej, oszacowanej na sumę zł. 450. Łódź, dnia 27 września 1930 r.
Komornik KAZIMIERZ SUZIN

Do akt Nr. 941—1930 r.
OGŁOSZENIE.
Komornik Sądu Powiatowego w Łodzi, KAZIMIERZ SUZIN, zamieszkały w Łodzi przy ulicy Mielczarskiej Nr. 14, na zasadzie art. 1030 U. P. C. ogłasza, że w dniu 7 października 1930 r. od godz. 10-ej rano w Łodzi przy ul. Sienkiewicza Nr. 56 odbędzie się sprzedaż z przetargu publicznego ruchomości, należących do Stanisława Rutkowskiego i składających się z maszyn i narzędzi ślusarskich, oszacowanych na sumę zł. 2580. Łódź, dnia 27 września 1930 r.
Komornik KAZIMIERZ SUZIN

Teatr świetlny
PRZEDWIOŚNIE
Zeromskiego 74—76. Dojazd tramwajami 5, 6, 8, 9, 16, do rogu Kopernika i Zeromskiego
Orkiestra symfoniczna pod batutą A. Czudnowskiego. CENY MIEJSC: I m. zł. 1.25, II m. 90 gr., III m. 60 gr. Początek seans. w dni powszednie punktualnie o g. 4, 6, 8 i 10-ej, w niedzielę i święta o g. 2, 4, 6, 8 i 10-ej wiecz.—Bilety ulgowe w soboty, niedz. i święta nieważne.

Dla młodzieży dozwolone. **OSTATNIE 2 DNI.** Dla młodzieży dozwolone.
Arcydzieło kinematogr. jakiego dotąd nie było. Cud techniki filmowej, najdobitniej stwierdzający nieśmiertelność niemego filmu pod tytułem:
„BIAŁE PIEKŁO“
Upojny dramat miłości, odwagi i poświęcenia ludzi igrających ze śmiercią wśród niebotycznych szczytów i bezkresnych lodowców. Aktorami są tu wszyscy, poczynając od głównego bohatera, słynnego alpinisty GUSTAWA DIESLA, przepięknej Leni Riefenstahl, Ernesta Petersona znanego lotnika Udet'a i kończąc na górach, słońcu, lawinach, lodowcach, burzach i wichrach. **NASTĘPNY PROGRAM: „Dziewczyna z piekła“**

Do akt Nr. 2153—1929 r.
OGŁOSZENIE.
Komornik Sądu Powiatowego w Łodzi, JÓZEF TOMASZEWSKI, zamieszkały w Łodzi przy ulicy Zachodniej Nr. 36, na zasadzie art. 1030 U. P. C. ogłasza, że w dniu 14 października 1930 r. od godz. 10-ej rano w Łodzi przy ulicy Piotrkowskiej Nr. 97 odbędzie się sprzedaż z przetargu publicznego ruchomości, należących do Henryka Konarzewskiego i składających się z aparatu fotograficznego, oszacowanego na sumę zł. 840. Łódź, dnia 25 września 1930 r.
Komornik JÓZEF TOMASZEWSKI

Do akt Nr. 1871—1930 r.
OGŁOSZENIE.
Komornik Sądu Powiatowego w Łodzi, JÓZEF TOMASZEWSKI, zamieszkały w Łodzi przy ulicy Zachodniej Nr. 36, na zasadzie art. 1030 U. P. C. ogłasza, że w dniu 10 października 1930 r. od godz. 10-ej rano w Łodzi przy ul. Wólczańskiej Nr. 127 odbędzie się sprzedaż z przetargu publicznego ruchomości, należących do firmy: „Thiele i Scheel” i składających się z pończoch wełnianych, oszacowanych na sumę zł. 3700. Łódź, dnia 12 września 1930 r.
Komornik JÓZEF TOMASZEWSKI

Do akt Nr. 1334—1930 r.
OGŁOSZENIE.
Komornik Sądu Grodzkiego w Brzezinach, WACŁAW KOSZELIK, zamieszkały w Brzezinach, na zasadzie art. 1030 U. P. C. ogłasza, że w dniu 14 października 1930 roku od godz. 10-ej rano w Bendzelinie gm. Mikołajów odbędzie się sprzedaż z przetargu publicznego ruchomości, należących do Władysława Scibiorka i składających się z trzech krów, oszacowanych na sumę zł. 800. Brzeziny, dnia 26 września 1930 r.
Komornik WACŁAW KOSZELIK

Do akt Nr. 2872—1930 r.
OGŁOSZENIE.
Komornik Sądu Powiatowego w Łodzi, STANISŁAW DULKOWSKI, zamieszkał w Łodzi przy ulicy Gdńskiej Nr. 6, na zasadzie art. 1030 U. P. C. ogłasza, że w dniu 6 października 1930 r. od godz. 10-ej rano w Łodzi przy ul. Aleje I-go Maja Nr. 7 odbędzie się sprzedaż z przetargu publicznego ruchomości, należących do Joela Kochańskiego i składających się z mebli, oszacowanych na sumę zł. 1150. Łódź, dnia 23 września 1930 r.
Komornik STANISŁAW DULKOWSKI

Chorzy na ruptury i różne kalectwa!!!

RUPTURY, jakoteż kalectwa nie wolno zaniedbywać gdyż skutki dla życia ludzkiego są bardzo niebezpieczne. Ruptura staje się wielką jak głowa ludzka i konewka spowodować może śmiertelne powikłania kiszki i gangrenę.

Specjalne lecznicze bandaże ortopedyczne gumowe mojej metody usuwają radykalnie najniebezpieczniejsze i najzastarzałe ruptury u mężczyzn, kobiet i dzieci. Na skrzywienie kręgosłupa, przeciw tworzeniu się garbów, leczn. gorsety ortopedyczne. Dla skrzywionych nóg i płaskich bolących stóp, wkłady ortopedyczne. Sztuczne nogi i ręce. Pończochy gumowe na żyłki na miarę.

Świadectwa pochwalne wystawili Prof. Uniwersyt. Prof. Dr. R. BARĄCZ, Prof. Dr. J. MARISCHLER, Prof. Dr. B. KIELANOWSKI i wielu innych.

Zakład ortopedyczny Spec. I RAPAPORT, ortoped. ze Lwowa, Łódź, ul. WÓLCZAŃSKA Nr. 10, front, parter. Telef. 221-77
Przyjmuje od 9—13 i od 15—19 osobiście tylko krótki czas.

UWAGA: Osobiste jawienie się chorych bezwarunkowo jest konieczne. Ubezpieczonych w Kasie Chorych m. Łodzi przyjmuje.

PODZIĘKOWANIE.

W. Panu Specjaliście dyr. Rapaportowi w Łodzi, ulica Wólczańska Nr. 10, (front) dam podziękowanie za wstrzymanie mojej złośliwej przepukliny z powodu czego miewałem częste ataki omdlenia i nieprzytomności — bandażem Jego metody. Dziś czuję się zdrów i zdolny do pełnienia służby.

Z poważaniem
Dr. Kott z. zast. lekarz. Szkolnego.

TEATR REWJI „CHOCHLIK“
Pod dyr. JERZEGO DARSKIEGO 685
ul. Sienkiewicza 40 (w zimowym lokalu)

Dziś wielka, obfitująca w wiele niespodzianek rewja!

p. t.
ODWROTNA STRONA MEDALU
w 2 częściach w 18 odsłonach.

Udział biorą: L. Orlińska, J. Grzybowska, I. Jabłońska, Z. Żukowska, W. Boruński, I. Darski, M. Popławski, M. Oryński, M. Niksarski i R. Ukleja. Pozaatem statystki i statystki, chóry i girlsy.

Reżyserja: Włodz. Boruński i J. Darski. Conferenciar: M. Popławski
Dekoracje: W. Nowakowski. Baletmistrz: M. Niksarski.
Orkiestra pod kierunkiem C. Kantora.

Dnia 29-go września 1930 roku **Benefis JÓZEFA DARSKIEGO**
z udziałem pp. L. Jurdzińskiej, R. Urbańskiego, Z. Suwałkiego, I. Malanowicz oraz całego zespołu „Chochlika”. W dniu 30 września **WJA pożegnalna.**
Codziennie 2 przedstawienia o godz. 7.30 i 9.30 wiecz., w sobotę, niedzielę i święta 3 przedstawienia o godz. 5.30, 7.30 i 9.30 wiecz.

J. MOSZKOWICZ, Zawadzka 22
Tel. 137-30 wrócił z Paryża Tel. 137-30
z najnowszymi modelami futraniami i sukienkami najznakomitszych domów: CHANELLE, PATOU, BERNARD, DRECAULT, PAQUIN. 740

ZAPAMIĘTAJ RAZ NA ZAWSZĘ
Tylko tel. **136-69**
„Szybka Pomoc Krawiecka“
ul. Piotrkowska 110 (w podwórzu)
Odświeża, pierze chemicznie, farbują, naprawia, przerabia i ceruje wszelkie garderoby. 81.
Po garderobę wysyłamy gońca.

APTEKA
magistra
A. PIOTROWSKIEGO
została otwarta przy ul. Pomorskiej 91, róg Magistrackiej, telefon 123-66.

OGŁOSZENIE 778
Nikt nie kupuje, ani nie sprzedaje żadnej maszyny, nowej czy starej, małej czy dużej, jeżeli nie poinformuje się przedtem w Biurze Pośrednictwa Maszyn
Inż. Juljusz Hamer i S-ka
594 Łódź, 6-go Sierpnia Nr. 1.

Zima nadchodzi!
Należy zczasu pomyśleć o naprawie piecy pokojowych
aby zimą nie trwonić paliwa bezkorzystnie.
Jedyny zakład w Łodzi który fachowo przerabia paleniska, jest firma „Kozminek”, Główna 51, tel. 175-09. Firma została nagrodzona na wystawie Gospod.-Higienicz. w Łodzi dużym srebrnym medalem.
847

ODCISKI
usuwa **RADYKALNIE** plamy wyrobu
Laboratorium Chem. Farm.
ST. HAMBURGA
ŁÓDŹ, GŁÓWNA 50

NOVA WZMOCNIONA OPONA

Firestone

NEW-HEAVY-DUTY

Rewelacja na polu budowy Opon Samochodowych 25 ulepszeń

Dziś i dni następnych!

ODEON

Przejazd 2

WODEWIL

Główna 1

Dziś i dni następnych!

PODWÓJNY PROGRAM

I film p. t.

„KRZYK ZASWIATOW”

Salonowo-dedektywny film. W rolach głównych: WILLIAM POWELL i JAMES HALL.

II film

KAPITALNA KOMEDIA — PEŁNA HUMORU

UWAGA! Orkiestra pod batutą p. S. Piętruski znacznie powiększona.

Teatr Rewji

„CZARNE OKO”

Limanowskiego 37 (dawnej Aleksandrowska)

Dziś premiera wspaniałej rewji w 2 części. obrazach p. t.

Wstydz się, ELEONORO!

Śpiew, tańce, inscenizacje, skecze, humor i satyra. Udział przyjmuje cały zespół z Cielecką, Czarkowską, Czeską, Dobrowolskim i Szymańskim na czele.

Codziennie 2 przedstawienia: o godz. 7,30 i 9,30. W soboty i święta 3 przedst.: o godz. 5, 7,30 i 9,30. Ceny biletów od zł. 2,50 do 50 groszy.

„OAZA” dziś V i VI serja „Magiczny Kryształ”

DOKTOR Med.

WOŁKOWYSKI

Cegielniana 25 tel.126-87

powrócił

Specjalista chorób skórnych i wenerycznych 613 LECZENIE ŚWIATŁEM djatermją (lampą kwarcową). Badanie krwi i wydzielin. Przyjmuje od godz. 8-2, i 6-9 pp. w niedziele i święta 9-1 Dla pań od 6-7 oddzielna poczekalnia

MEBLE

stołowe, gabinety, sypialnie, oraz pojedyncze nabyć i stawać można na dogodnych warunkach w stolarni Mischczaka, ul. Piramowicza Nr. 2, róg Cegielnianej. 696

Doktor

KLINGER

Choroby weneryczne, skórne i włosów

Andrzeja 2, tel. 132-28

Leczenie lampą kwarcową, analizy krwi i wydzielin. Przyjmuje codziennie od 9-11 i od 6-8 w w niedzielę i święta od 10-12. Oddzielna poczekalnia dla pań.—Od 1-2 w Leczn. (Piotrkowska 62)

DR. MED.

EDWARD REICHER

Specjalista chorób skórnych i wenerycznych Leczenie djatermją. Elektroterapia. ul. Półdniowa 28 Tel. 201-93 Od 8-11 rano i 6-9 wiecz. w niedzielę od 9-1 pp. 513 Dla niezamożnych ceny lecznic.

...SZEWCY...

Skóry—Hurt i Detal

(specjalność: detaliczna sprzedaż zelówek trwałych na wodę)

poleca:

Spółka Szevców

Piotrkowska 79 tel. 1.58-38

506

1 dolara za każdą żywą pluskwę

Znalezioną po przeprowadzeniu dezynfekcji preparatem „FUMIGATOREM CIMEX”, przy zastosowaniu się do sposobów użycia, wypłacimy natychmiast. „FUMIGATORE CIMEX” jest świecą dezynfekcyjną, tępącą radykalnie w ciągu 5 godzin wszelkie insekty (pluskwy, wszy, mole, karaluchy) i mikroby chorobotwórcze. Posiadamy pochwalne orzeczenia rozlicznych instytucji rządowych i komunalnych. 780

Zakłady Chemiczno-Dezynfekcyjne „Salvator” Katowice.

Do nabycia we wszystkich aptekach i drogerjach.

Zastępstwo: Inż. Juliusz Hamer i S-ka,

Lódź, 6-go Sierpnia Nr. 1.

Telefon 188-58.

FABRYKA LUSTER i WYTWORNIA MEBLI

J. KUKLINSKI

ŁÓDŹ, ul. Zachodnia 22, tel. 178-11

poleca po cenach najniższych lustra, trema, tualety; jasne, ciemne w oryginalnych ramach oraz lustra wiszące. Meble pojedyncze oraz całkowite urządzenia najnowszych stylów. Zakład tapicerski. Odnawianie i poprawianie luster z przeniesieniem do domu.

Sprzedż NA RATY i ZA GOTOWKĘ.

Wystrzegaj się nieudolnych naśladowców

i kręć tylko tel. 163-30

„Pogotowie Krawieckie Kiersza”

Zeromskiego 91 Filji Sklep narożny nie posiadamy

momentalnie odświeża, reperuje, sztucznie ceruje

expressem pierze, farbuje, przerabia nicuje

GARDEROBĘ

oddaną do prania chem. czyszcimy najnowszym systemem amerykańskim, sposobem suchym, który daje możność utrzymania apretury w materiale a prasowanie maszynowe parą powraca utraconą przez noszenie świeżość.

UWAGA!!!

Wobec częstych wypadków wprowadzania w błąd Sz. Klientelę przez ludzi złej woli nie wspólnego z naszym przedsiębiorstwem i zawodem nie mających, podziwiających się pod podobnie brzmiącą nazwą naszych zakładów, upraszamy zwracać baczną uwagę na nazwę i adres naszej firmy.

Drukarnia H. Tarkowskiego w Łodzi, Cegielniana 55 telefon 134-86, wykonuje wszelkie druki po cenach konkurencyjnych. 779

DRUCIANE parkany, plecionki, tkaniny gazymiedz. do filtrów „Rabitz” do robót betonowych, we wszystkich metalach wyrabia i poleca po cenach przystępnych!

RUDOLF JUNG, Łódź, Wólczańska 151 287 Tel. 128-97.

Dr. med.

BERLIN

akuszer ginekolog POWRÓCIŁ

Gdańska 72, tel. 224-52. Przyjmuje 4-6. 772

DR. HELLER

Choroby skórne i wener. ul. Nawrot 2. Tel. 179-89 Do 10 r. i 4-8 w. Dla pań specjalne godz. 4-5 po poł., w niedz. od 11-2 pp. Dla niezamożnych ceny lecznic. 518

Dr. med.

J. SADOKIERSKI

stomatolog chirurgia szczęk, jamy ustnej i plastyka regulacja zębów rentgenodiagnostyka

Piotrkowska 164

Tel. 114-20

przyjmuje od 3-7 pp. 220

Poradnia

Wenerologiczna

Lekarzy Specjalistów

ul. Zawadzka Nr. 1

Czynna od 8 rano do 9 wiecz. w niedziele i święta 9-2 pp od 11-12 i 2-3 pp. przyjmuje kobieta lekarz

leczenie chorób wenerycznych moczościowych i skórnych Badanie krwi i wydzielin na syfilis i tryper

Konsultacje z neurologiem i urologiem

Gabinet Światło-Lecznicy

Kosmetyka lekarska

Oddzielna poczekalnia dla kobiet

PORADA 3 zł. 519

WIELKI WYBÓR
SPORTOWYCH CZAPEK

KAPELUSZE MĘSKIE

w wielkim wyborze poleca

M. KAPELUSZNIK

Łódź, 11-go Listopada Nr. 8 (dawn. Konstanyńska)

WIELKI WYBÓR
SPORTOWYCH CZAPEK

Tylko krótki czas.
Po raz pierwszy w Łodzi!

CYRK K. Dworskiego

przy ulicy
Piotrkowskiej
Nr. 180

Dziś, inauguracyjne otwarcie. Sensacyjny program. Początek o godz. 8 wiecz. w niedzielę dwa przedstaw. o godz. 4 i 8 w.

Specjalny ocet do marynat tylko Gustawa Keilicha

Wystrzegać się podrabiań.

Przyjmuje i wykonuje wszelkie reperacje zegarów wieżowych elektrycznych, kontrolnych i najprzeceylniejszych zegarków, jak również wszelkiej biżuterji, szybko, solidnie, tanio i na żądanie terminowe, tylko

Jan Chmiel
Zegarmistrz
Łódź, Piotrkowska 100
Tel. 205-35.

OGŁOSZENIE.

Sekcja Pośrednictwa Pracy Związku Zaw. księgowych Woj. Łódzkiego, Piotrkowska 113, poleca rutynowanych księgowych do przeprowadzania ekspertyz ksiąg i bilansów do zaprowadzania ksiąg handlowych i na posady buchalterów. 776

Tanio! FUTRA Tanio!

wszelkiego rodzaju w surowym i gotowym stanie. UWAGA! Dla p.p. krawców i kuźnierzy specjalny rabat! 773

J. OPATOWSKI
Nowomiejska 5. Telefon 146-08

Parowa Chemiczna Pralnia i Farbiarnia

Leich i Golde

Kadra telegr. ul. Wólczańska 257 telefon 210-01
Kaga, Łódź

Oddział:

Farbowania i uszlachetniania futer

Polecamy po cenach najniższych każdego rodzaju imitację nutrietów, oposeł, kunów i t. p. w doborowym gatunku i wielkim wyborze, nadające się do konfekcji damskiej i męskiej.

Przyjmujemy wszelkiego rodzaju skórki surowe do wyprawiania i farbowania.

Uszlachetniamy skórki królicze na foki, bibrełki, kastory, chinchilla i t. p.

Lustra Trema

WYTW. LUSTER
Alfred Teschner
JULIUSZA 20
RÓG NAWROT

Ogłoszenia drobne

Student
wyższego semestru udziela lekcji i korepetycji. Zapóźnionym metodą skróconą. Przygotowuje do egzaminów. Specjalność: matematyka, polski. Gdańska 23 m. 2, front I piętro. 1181

Pianina
patefony, sprzedaje na raty Chodkowski, Sienkiewicza 25, telefon 130-00. Potrzebni ajenci. 1180

Detektory od zł. 8.50 446
komplet z anteną i słuchawką od zł. 26
Radioparaty i części „Radjola” ul. Piotrkowska 88, w podwórzu, tel. 105-34

Dobry zegarek
i wszelką biżuterję kupisz najlepiej i najtaniej w firmie Jan Chmiel, Łódź, Piotrkowska 100, tel. 205-35.

Meble
Najmłodniejsze, warunki dogodne, stolarnia, Wodna 19, tel. 113-78. 1171

Potrzebny
uczeń do zakładu fryzjerskiego damsko-męskiego, Büttner Przędzalniana 93. 774

Wykwalifikowana
krawcowa poszukuje zycia w prywatnych domach. Wiadomość Strzelców Kaniowskich 33-35, m. 8, I piętro, oficyna

Potrzebna
służąca, pierwszeństwo mają sieroty. Zgłaszać się ul. Bazarowa 8, B. Czarupski

Potrzebni
chłopcy do sprzedaży gazet. Zgłaszają się ul. Zgierska 46, od 10 do 14-ej.

Poszukiwany
lokal na biuro na parterze, pomiędzy ul. Zawadzka a Przejazd, może być w podwórzu. Oferty do adm. sub. „B.C.”

Potrzebna służąca
skromnych wymagań. Zamenhefa 6, fr. IV p., Sosnowska. 1182

Potrzebni chłopcy
do sprzedaży gazet na tygodniówkę zgłaszać się do administracji w godzinach od 4-5 po południu.

MEBLE nowoczesne i stylowe oraz tapicerskie całe urządzenia i pojedyncze sztuki własnego wyrobu najtaniej i na bardzo dogodnych warunkach poleca

NOWOOTWORZONY ZAKŁAD MEBLOWY I TAPICERSKI ANDRZEJA NR. 7, wejście od Alei Kościuszki

SZKŁO OKIENNE

ornamentowe, surowe, matowe oraz szklenie budowli, diamenty do rągnięcia szkła poleca po cenach niskich

J. OLEJNICZAK, ŁÓDŹ, Główna 14
telefon 130-04

UWAGA: Szkło inspektowe w wielkim wyborze. 557

BAR Piotrkowska 108
tel. 191-59

prowadzony przez St. Galusińskiego, znanego kuchmistrza w Łodzi.

POLECA: śniadania, obiady i kolacje. Bufet obficie zaopatrzony: wina wódki, likiery krajowe i zagraniczne oraz zimne i gorące zakąski.

Kotły parowe

Specjalnie dla małych zakładów Przemysłowych jak: pralnie, prasownie, zakłady wulkanizac. farb. garderoby i t. d. dostarcza 756

Inż. Z. Rydzewski
ŁÓDŹ, Gdańska 106, tel. 20-059.

Wszelkie
Zioła lecznicze

są do nabycia w Apteczce D-ra Farm. R. Rembieleńskiego w ŁÓDŹI, ul. Andrzejka Nr. 28 584 tel. 149-91.

UWAGA: Apteka przyjmuje mocz, płwociny i t. p. do analizy.

ZAKŁAD POGRZEBOWY M. HAGE
Łódź, ul. Przędzalniana 41, tel. 166-46. 846

ZIMA SIĘ ZBLIŻA

Zaopatrujcie się z awczasu w resztki towarów zimowych i bieliźnianych w **KONSUMIE** przy WIDZEWSKIEJ MANUFABTURZE Rokielińska 55. Dojazd tramw. 10 i 16

Otrzymacie tam również po niezwykle niskich cenach ubrania sportowe, zawodowe, bieliźnię damską i męską, stółową i pościelową, materiały wełniane, trykotaże, obuwię, naczynia kuchenne, towary kolonialne i t. p.

Pp. urzędnikom państwowym i komunalnym, będącym członkami kooperatyw i stowarzyszeń udziela się dogodnego kredytu. 828

CENY PRENUMERATY:

W Łodzi z niedzielnym dodatkiem ilustrowanym mies.	zł. 4.10
Zamiejscowa " " " "	" 5.-
Zagraniczna " " " "	" 8.-
Odnoszenie do domu " " " "	" 0.40

Prenumeratę można odmówić tylko 1 każdego miesiąca bezpośrednio w adm. pisma.

Konto czekowe w P. K. O. Nr. 65,210

Redaktor naczelny: Stanisław Węławski.

CENY OGŁOSZEŃ MIEJSCOWYCH:

W tekście 50 gr. za wiersz 1 milim. 1 łam. (strona 4 łamy)	
Nadesłane 40 " " " 1 " 1 " " 4 "	
Zwyczajne 12 " " " 1 " 1 " (10 łamów)	
Nekrologi do 150 wierszy po 30 gr. wyżej po 40 gr. za 1 wiersz 1 milim. (strona 4 łamy). Drobne ogłoszenia 15 gr. za słowo.	
Najmniejsze ogłoszenie 1,50. Poszukiwanie pracy 10 gr. za słowo	
Najmniejsze ogłoszenie zł. 1.20.	

Redaktor odpow.: Adam Zuczkiewicz

Ogłoszenia firm zamiejscowych, chociażby posiadających filje w Łodzi, a centrale gdzieindziej, o 50 proc. drożej od cen miejscowych. Firmy zagraniczne o 100 procent drożej. Każda nowa podwyżka obowiązuje wszystkie już przyjęte ogłoszenia do zmiany cen bez uprzedniego zawiadomienia. Za terminowy druk ogłoszeń, komunikatów i ofiar administracja nie odpowiada.

Artykuły, nadesłane bez oznaczenia honorarium, uważa się za bezpłatne.

Rękopisów zarówno użytych jak i odrzuconych redakcja nie zwraca.

Pomyłki, które zasadniczo nie zmieniają treści ogłoszenia, nie upoważniają do żądania zwrotu zapłaty lub powtórzenia ogłoszenia.